

FI lausuntopyyntö VV

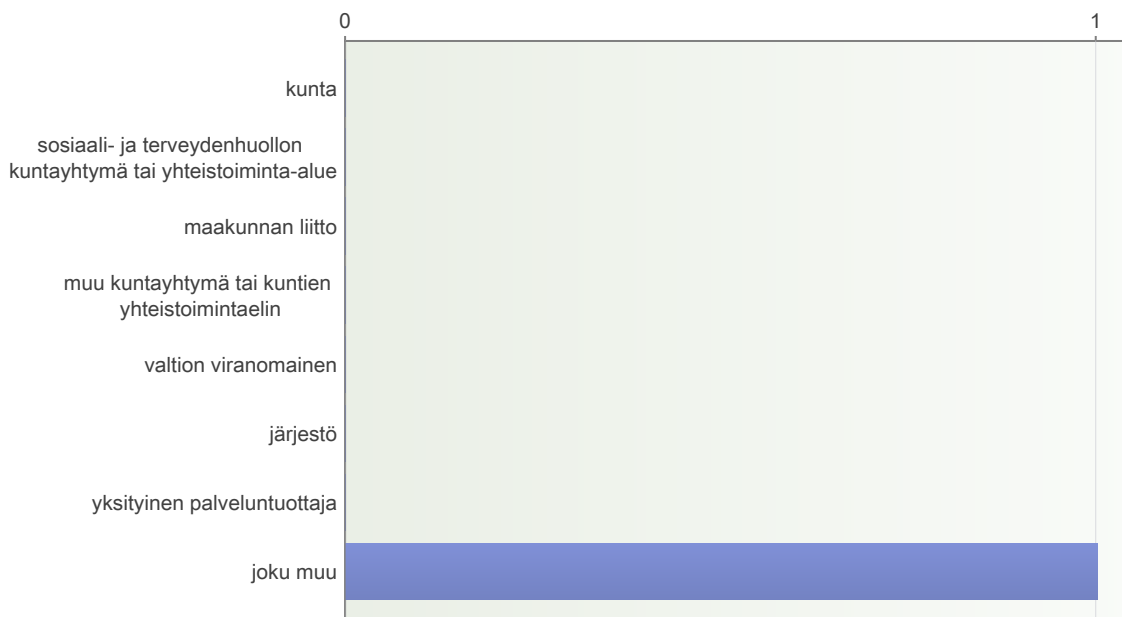
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Turun yliopisto	Susanna Sutinen	Rehtori Kalervo Väänänen, kalervo.vaananen@utu.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- Yliopisto

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

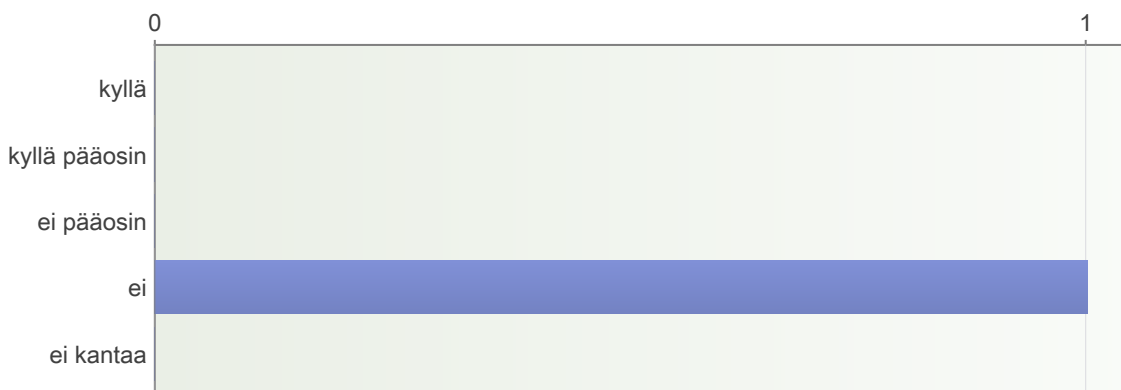
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jo hallituksen esityksessä todetaan, että valinnanvapausmalli voi markkinoiden avautumisen aikana tapahtuvasta asiakkaiden jakautumisesta johtuen olla vaikutuksiltaan terveyseroja kasvattava. Yhdenvertainen saatavuus puolestaan edellyttää että palveluja tarvitsevilla on saatavilla riittävästi maksuttomia neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä sitä että asiakasmaksut pysyvät kohtuullisina. Valinnanvapausmallissa suuri vaara on se, että asiakasmaksut eivät pysy kohtuullisina jolloin etenkin pienituloisten asema heikkenee, ja se kasvattaa entisestään hyvinvointi- ja terveyseroja sekä heikentää palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

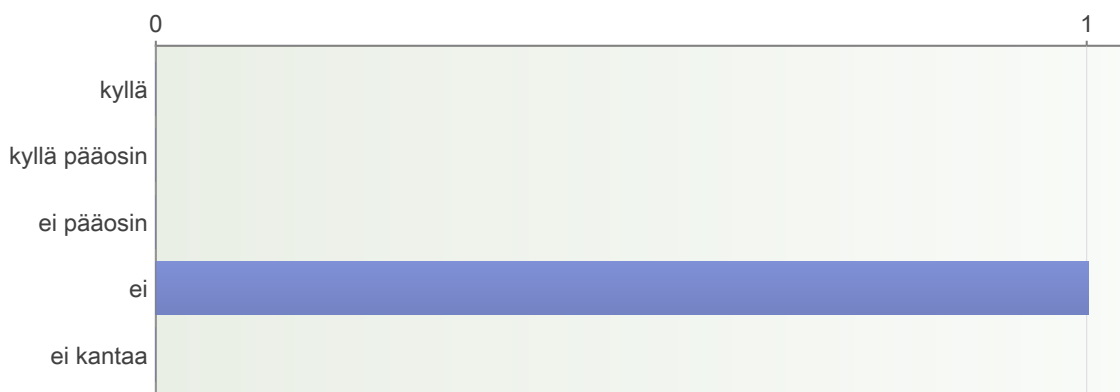
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nykylainsäädäntö mahdollistaa jo valita erikoissairaanhoidon hoitopaikka. Esitetty valinnanvapausmalli unohtaa, että eniten palveluita tarvitsevat ovat taloudelliselta asemaltaan, ja usein myös sosiaaliselta ja henkiseltä tilanteeltaan, heikossa asemassa. Etenkin työelämän ulkopuolella olevan aikuisväestön osalta huomattavasti soveliaampi tilanne olisi, jos kuntien perusterveydenhuollon lähipalveluita olisi uudistettu. Valinnanvapausmalli sisältää vahvoja oletuksia siitä, että yksilöllä olisi voimia, kykyä ja tietoa vaikuttaa omiin palveluihin ja saatavissa olevaan palvelutarjontaan. Ehdotetun mallin heikkous on siinä, että aito vaikutusmahdollisuus on vain koulutetulla, aktiivisella ja hyvin toimeentulevalla väestöosalla, joiden palvelutarve on yleisesti vähäinen.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

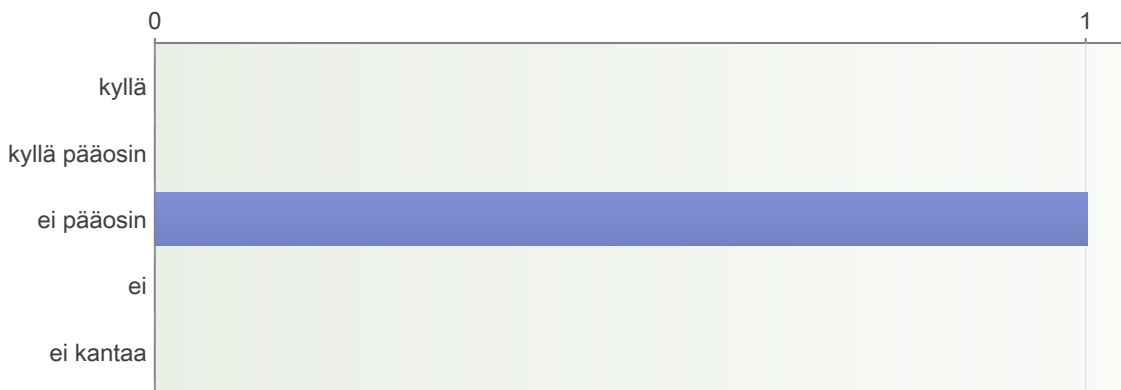
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys liittyy palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen. Jotta asiakkaan omaan tilanteeseen sopivan palveluun hakeutuminen olisi mahdollista, palvelut tulisivat olla yhdenvertaisesti saatavilla. Yhdenvertainen saatavuus edellyttää, että palveluja tarvitsevilla on saatavilla riittävästi maksuttomia neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä sitä että asiakasmaksut pysyvät kohtuullisina. Näistä ehdotettu valinnanvapausmalli ja sen vaikutusarviointi ei anna takeita. Lisäksi terveyspalvelujen käyttöön liittyy aina tiedon epäsymmetrian ongelma, jonka vuoksi terveystaloustieteen yksi perustulos on se, että valinnanvapaus ei sovellu lähtökohtaisesti terveyspalveluihin. Valinnanvapausmalli rajoittaa valinnanvapautta, sillä siinä asiakas valitsee vain minkä sotokeskuksen asiakkaaksi hän ryhtyy. Asiakas tyytyy siten vain niihin palveluihin, joita ko. sotakeskus tai sen kanssa sopimuksen tehneet muut toimijat tuottavat. Esityksen mukaan jos palvelua (sotekeskusta) halutaan vaihtaa sen saa tehdä vain kerran vuodessa ja vaihtoon sisältyy suuri määrä byrokratiaa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

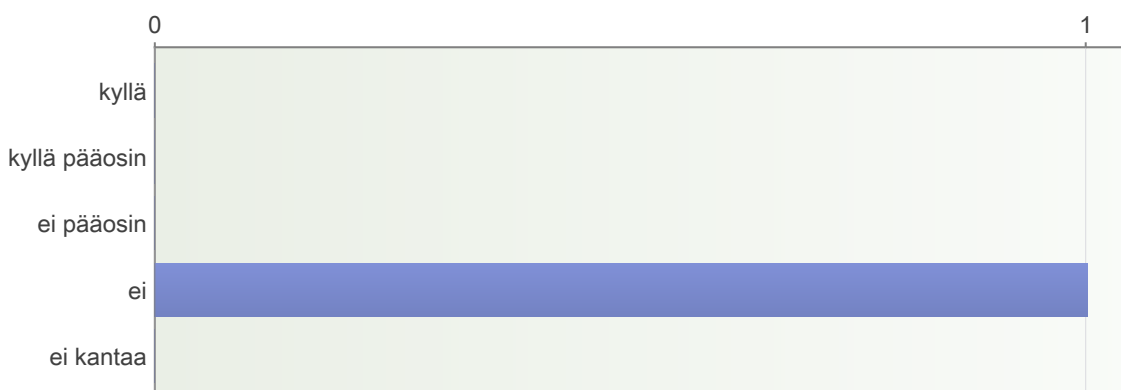
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakaslähtöisen integraation toteutumista pystyy arvioimaan vasta sen jälkeen, kun tiedetään millaisia maakunnan määrittämät palvelukokonaisuudet ja palveluketjut ovat. Esitetystä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa määritellään nyt vastuut ja velvollisuudet mutta niistä ei pysty päättämään sitä, takaako uudistus asiakaslähtöisen integraation – sen toteutumisen määrää maakuntien määrittämät palvelukokonaisuudet ja palveluketjut

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

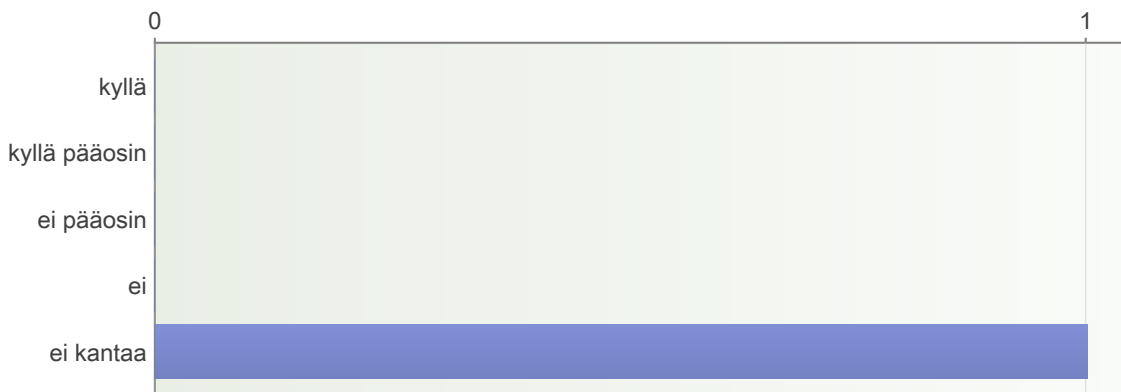
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen nopea aikataulu ei puolla sitä, että uuteen malliin siirtyminen olisi kokonaiskustannusten näkökulmasta hallittavissa. Aikataulu on kokonaisuudessa epärealistinen, ja voi pahimmillaan johtaa siihen että julkiset sote-palvelut eivät ehdi mukaan lainkaan. Koska malliin ei sisälly hintakilpailua, talouden tasapainottamisen keino on palvelumaksut tai hoidon tason laskeminen tai näiden yhdistelmä. Tästä ei seuraa pelkästään terveysmenojen kasvua vaan myös esimerkiksi laajentuvaa toimeentulotuen tarvetta niille väestöryhmille, joille asiakasmaksut ovat liian suuret.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

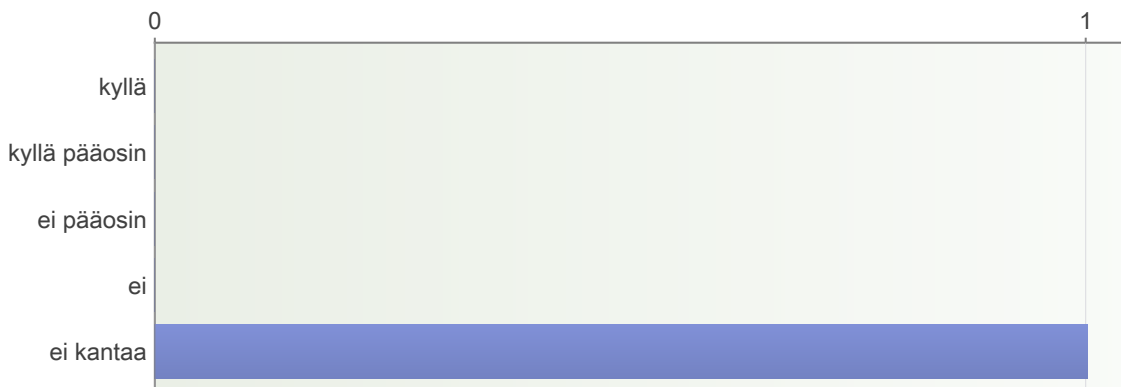

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

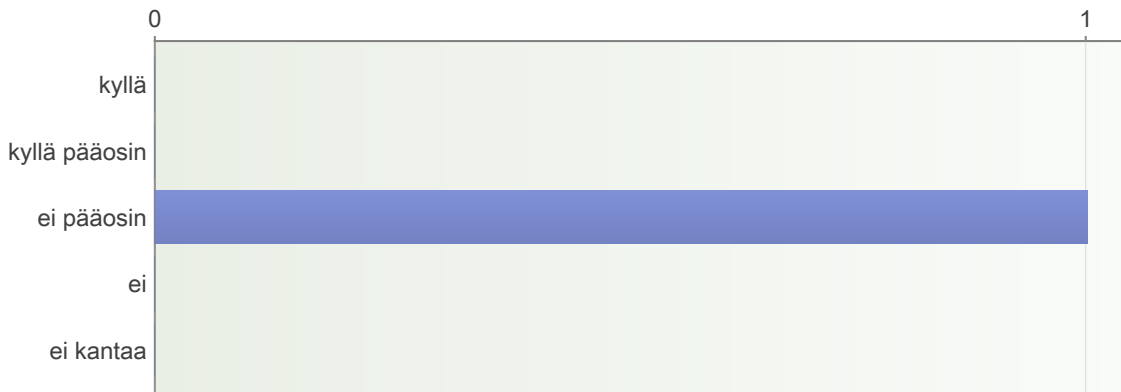

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuuista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

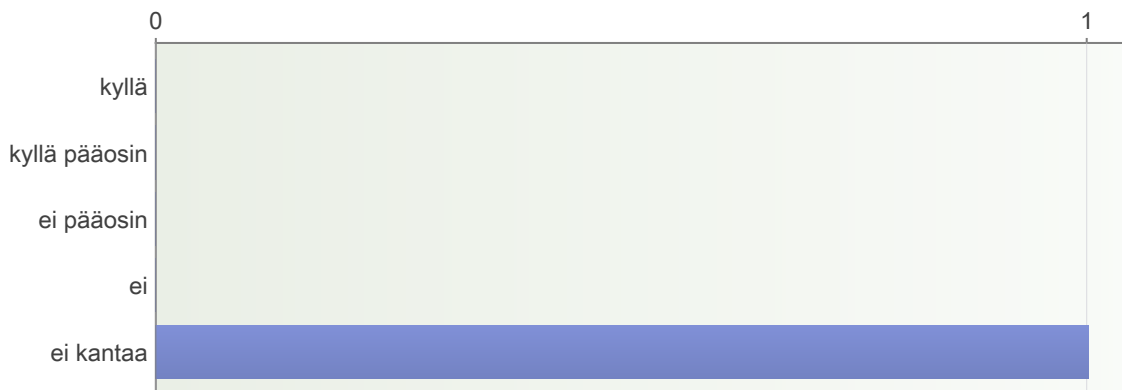
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Selkein heikkous säännöksissä on uudistuksen aikataulu. Esityksen mukaisella aikataululla maakunnilla ei ole riittävästi aikaa tehdä rajanvetoa suoran valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden ja maakuntien liikelaitosten olevien palveluiden välillä. Maakunnilla ei myöskään ole realistisia mahdollisuuksia perustaa yhtiöitään tai valmistautua kilpailuun esitettyssä aikataulussa.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

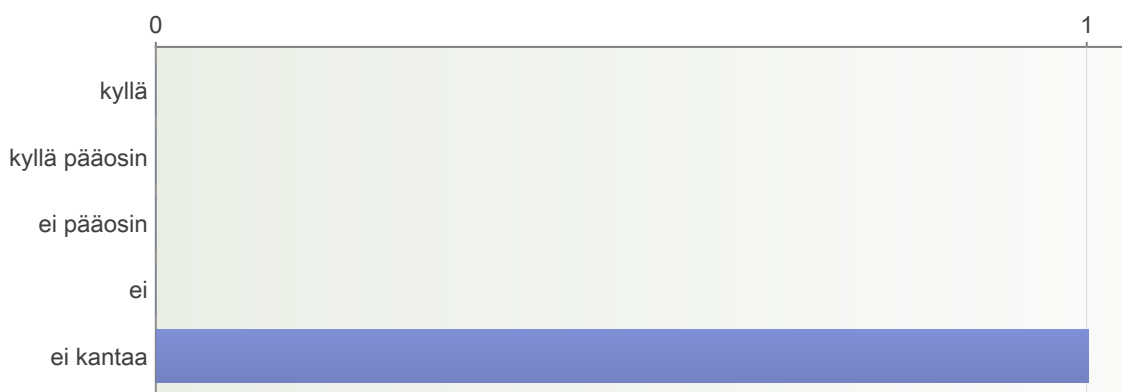

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

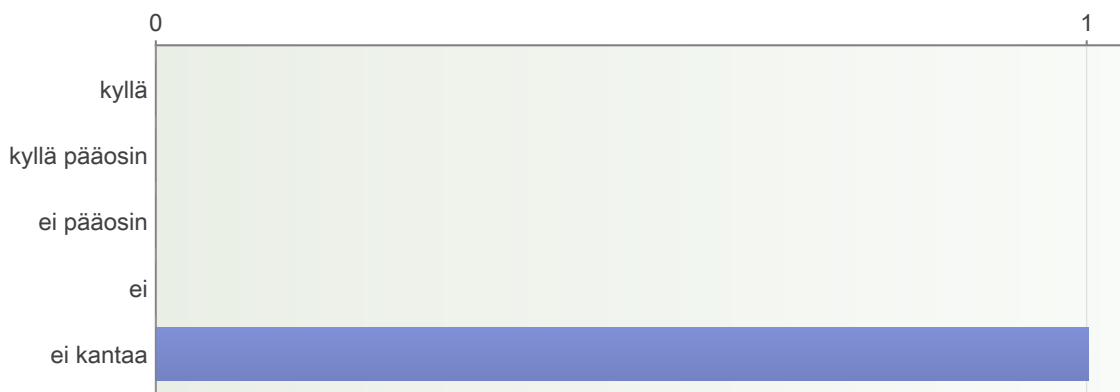

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

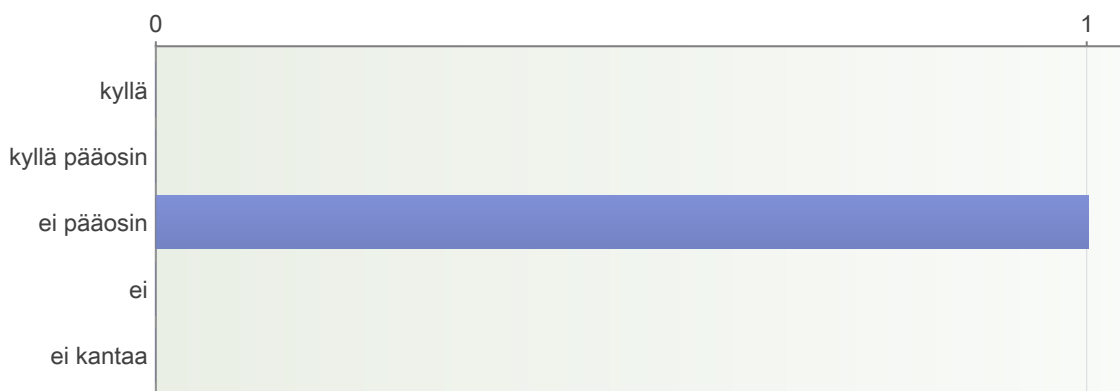

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli rajoittaa valinnanvapautta, sillä siinä asiakas valitsee vain minkä sotekeskuksen asiakkaaksi hän ryhtyy. Asiakas tyyty siten vain niihin palveluihin, joita ko. sotekeskus tai sen kanssa sopimuksen tehneet muut toimijat tuottavat. Esityksen mukaan jos palvelua (sotekeskusta) halutaan vaihtaa sen saa tehdä vain kerran vuodessa ja vaihtoon sisältyy suuri määrä byrokratiaa.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

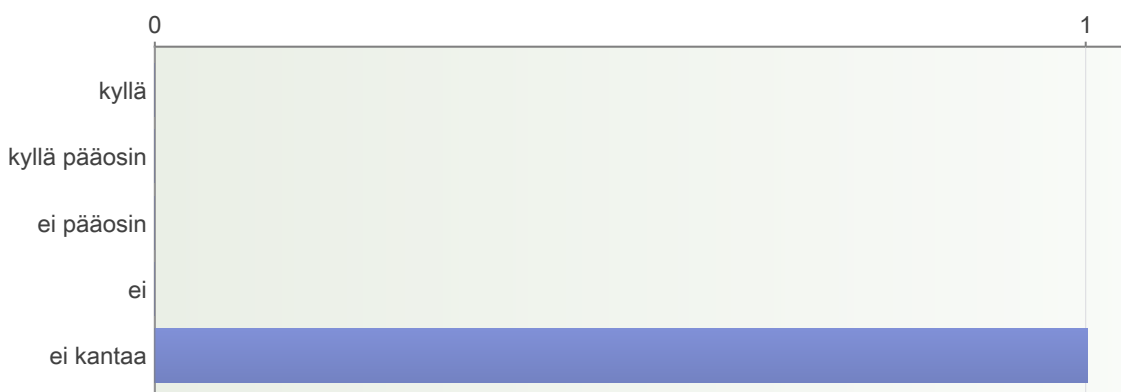

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

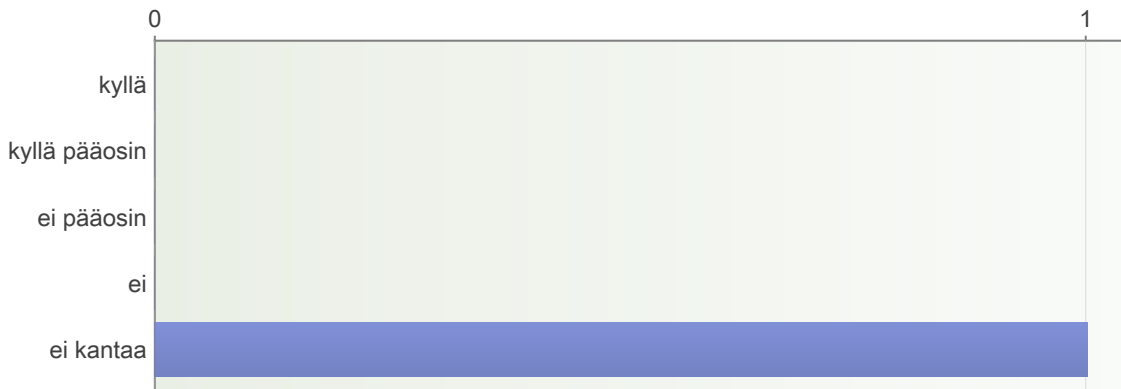

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

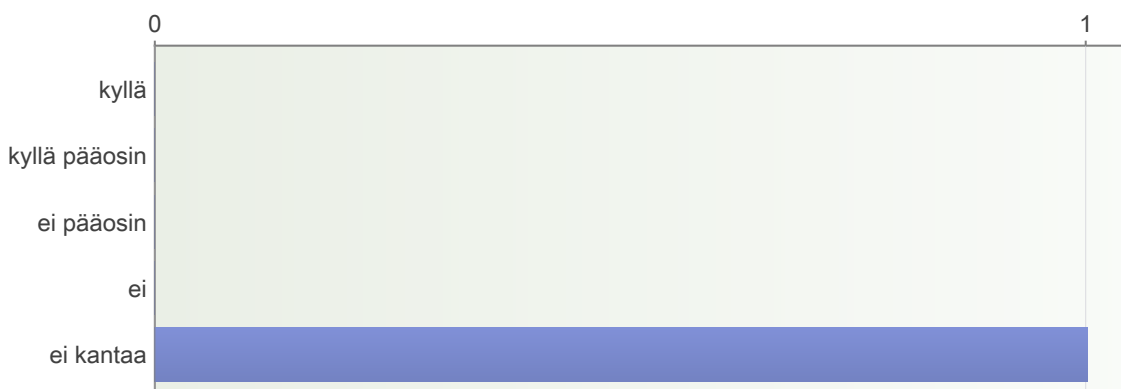

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutumiseen?

Vastaajien määrä: 1

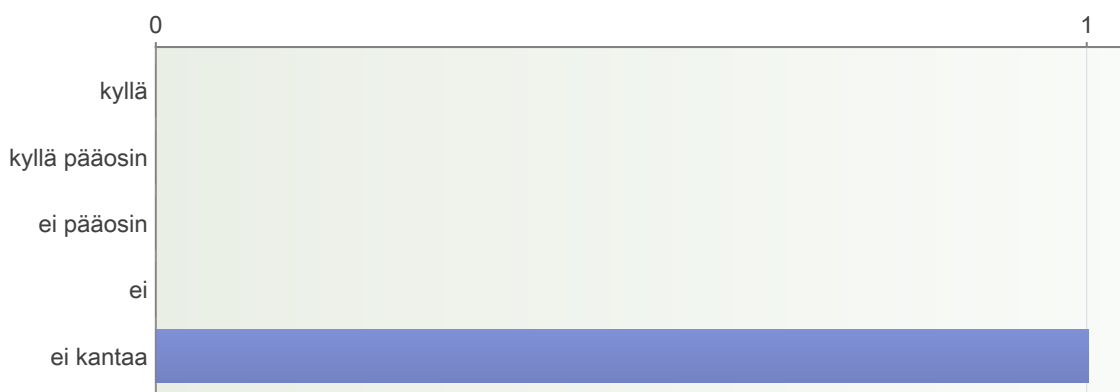
35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

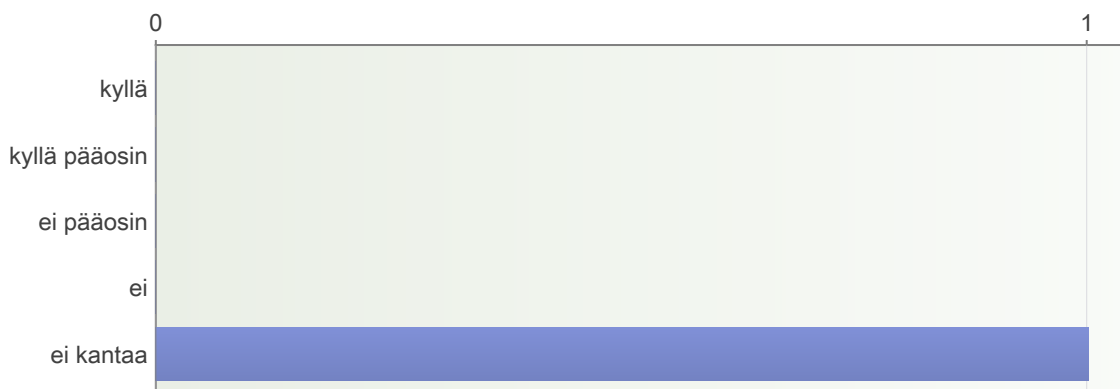

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

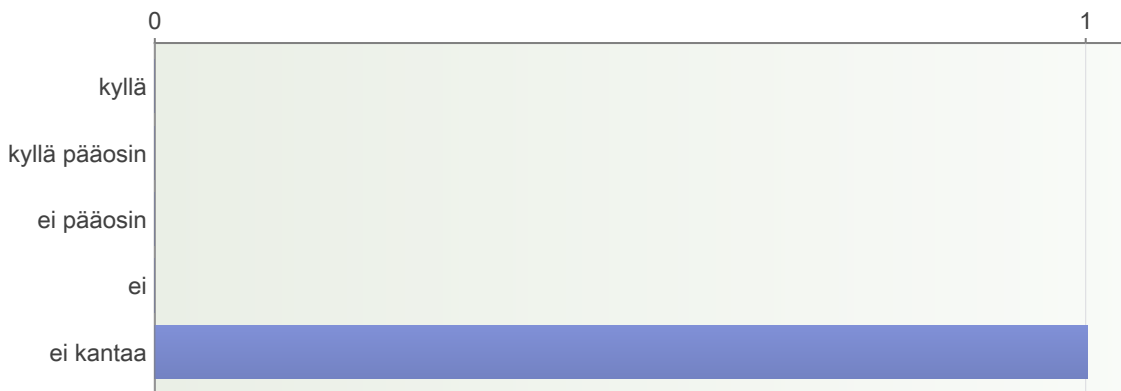

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

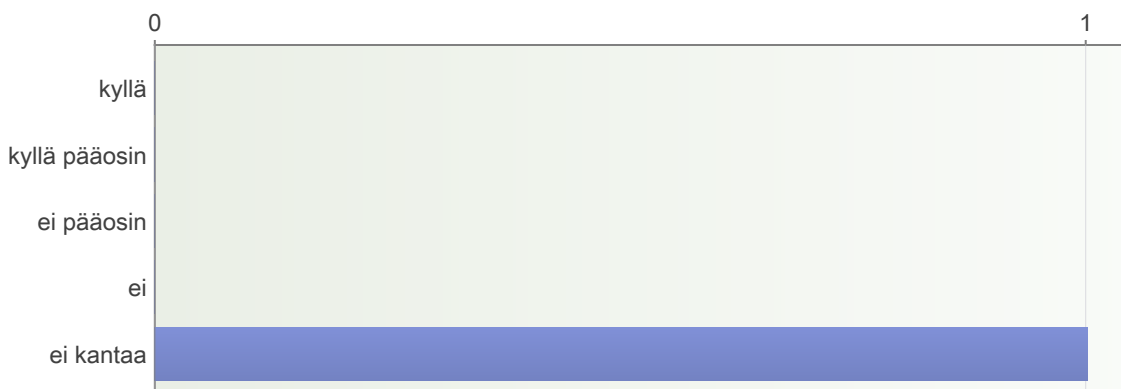

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

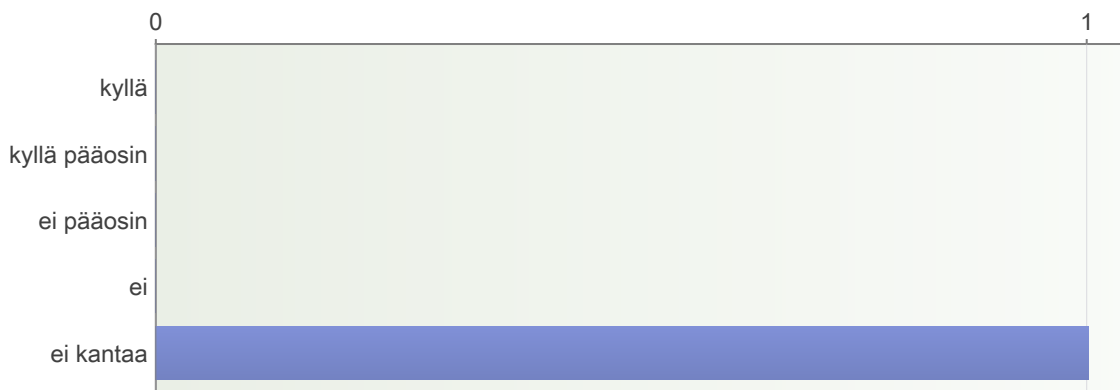
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

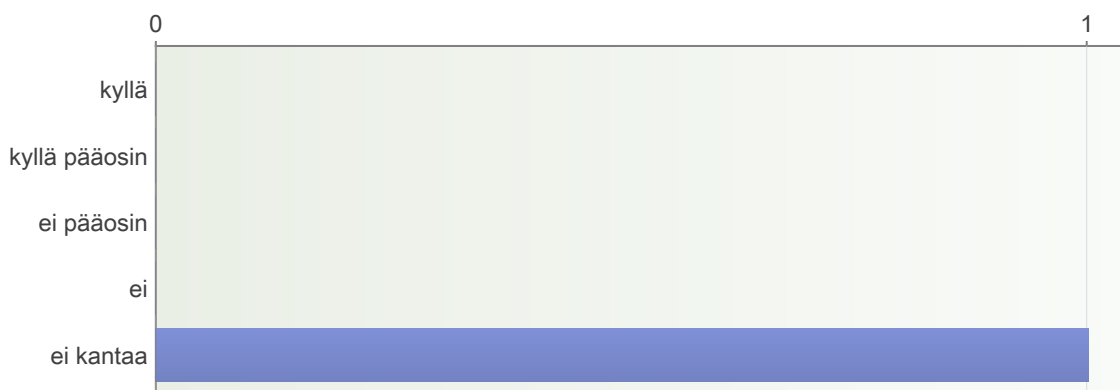

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

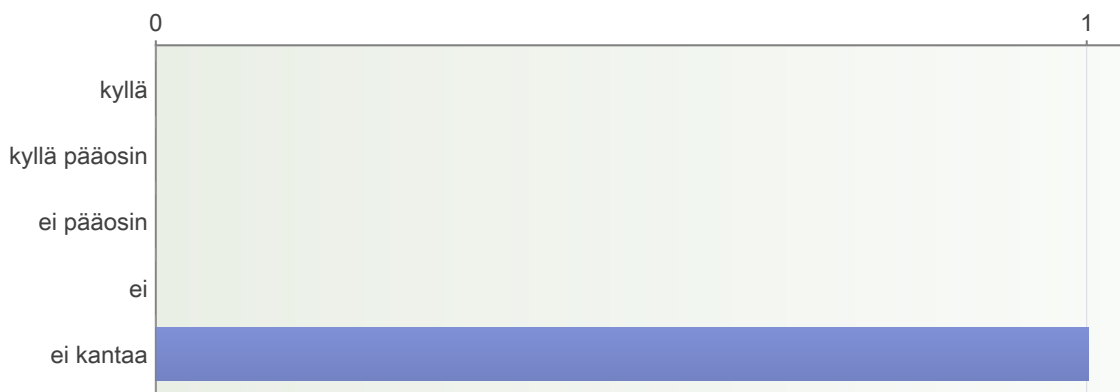

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

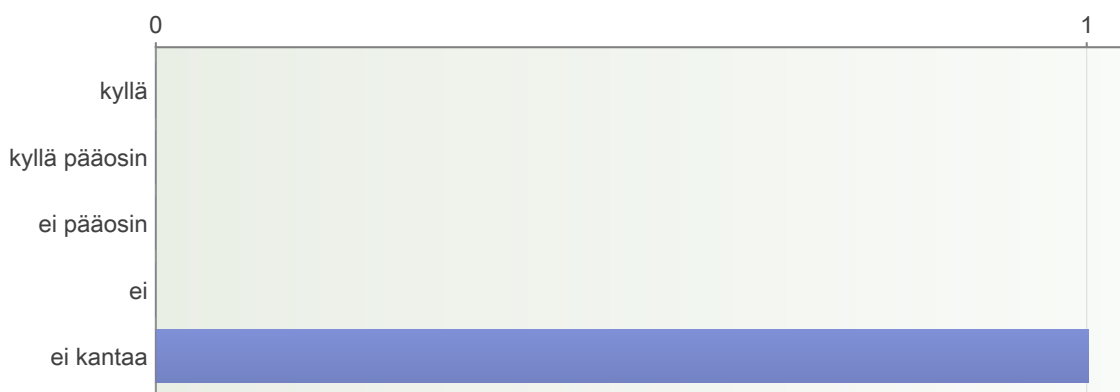

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

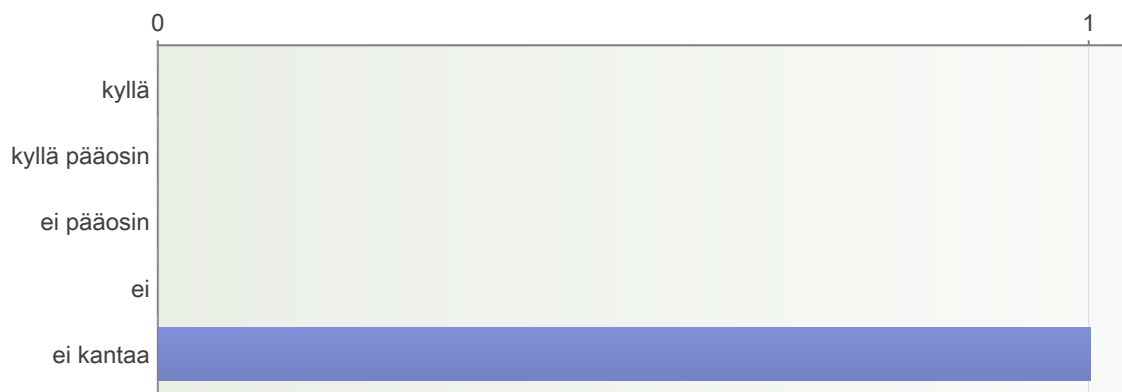

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Ei vastauksia.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

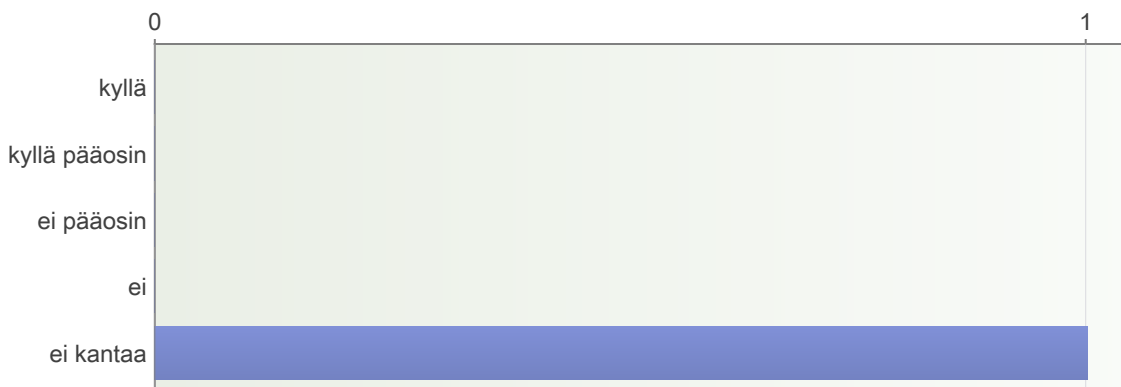

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain sekä niihin liittyvien lakien säätämisessä ja käydyissä keskusteluissa ei ole vielä riittävästi otettu huomioon yliopistojen asemaa eikä koulutuksen ja tutkimuksen järjestämistä. Lääketieteellisten tiedekuntien dekaanit ja johtajat ovat antaneet asiasta oman kannanottonsa, johon Turun yliopisto yhtyy. Kannanotto on luettavissa Unifi ry:n www-sivuilla

<http://www.unifi.fi/ajankohtaista/>

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.